

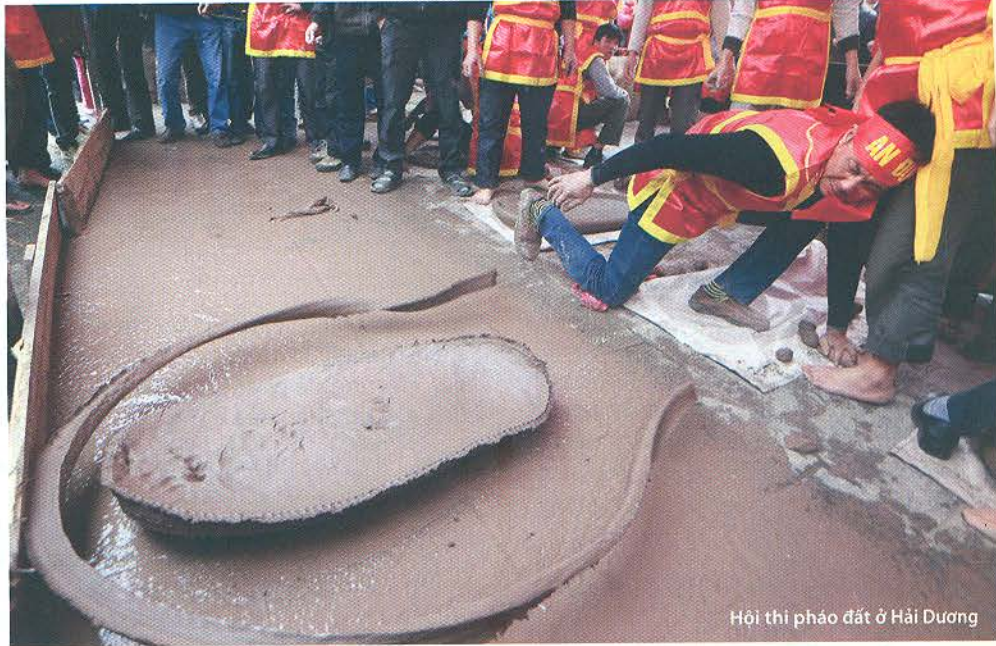
ĐƯA TRÒ CHƠI DÂN GIAN PHỤC VỤ DU KHÁCH

THS. ĐẶNG THỊ PHƯƠNG ANH*

VIỆC THỬ NGHIỆM ĐƯA TRÒ CHƠI DÂN GIAN VÀO CHƯƠNG TRÌNH DU LỊCH VÙNG HẠ LƯU SÔNG THÁI BÌNH SẼ GIÚP VÙNG NÀY KHAI THÁC ĐƯỢC TIỀM NĂNG SẴN CÓ, ĐỒNG THỜI TẠO NÊN ĐIỂM NHẤN CHO SẢN PHẨM DU LỊCH TRẢI NGHIỆM MỚI Ở ĐỒNG BẰNG BẮC BỘ VIỆT NAM.

Đa dạng các trò chơi dân gian

Theo khảo sát của Đề tài “Đánh giá tính hấp dẫn của trò chơi dân gian Việt Nam đối với khách du lịch”, 42% số người từ 40 tuổi trở lên ưu tiên lựa chọn loại hình du lịch văn hóa có gắn với hoạt động của trò chơi dân gian bên cạnh các loại hình du lịch sinh thái, du lịch biển, du lịch nghỉ dưỡng, du lịch mạo hiểm,... 30% mong muốn kết hợp trong sản phẩm du lịch văn hóa các hoạt động trải nghiệm thực tế như tham gia làm các sản phẩm thủ công của làng nghề, tham gia vào các phong tục lễ nghi của điểm đến hay một trò chơi dân gian. Những trò chơi dân gian nhẹ nhàng, mang tính thư giãn, giải trí, mang đến sự thư thái cho tinh thần và vận động nhẹ về thể chất được họ quan tâm và ưu tiên hơn cả. Đối với đối tượng học sinh, sinh viên, các sản phẩm du lịch văn hóa gắn với trò chơi dân gian là dịp vừa học vừa chơi. 84% số học sinh, sinh viên trên địa bàn Hà Nội và Hải Phòng được hỏi đã biết đến các trò chơi dân gian như pháo đất, thả diều và đèn trời nhưng 79% không biết cách chế tạo đồ chơi, luật chơi và hình thức tham gia trò chơi. 59% mong muốn có cơ hội khám phá các trò chơi dân gian hơn là dành thời gian ở nhà cho các game online hiện đại. Bởi vậy, các sản phẩm du lịch văn hóa có sự tham gia trải nghiệm các trò chơi dân gian tại điểm là một hình thức giúp học sinh, sinh viên vừa học hỏi, tìm hiểu về truyền thống văn hóa của quê hương mình vừa là một hoạt động vui chơi ngoài trời bổ ích và lý thú.

Hội thi pháo đất ở Hải Dương

Vi đặc thù của tài nguyên văn hóa phi vật thể phân bố trên một vùng không gian rộng lớn nên việc xác định điểm du lịch sẽ tập trung vào những địa danh có sự đa dạng văn hóa. Đó có thể là một ngôi làng, một thôn, xã có quy tụ nhiều giá trị văn hóa khác nhau, trong đó tập trung vào các công trình sinh hoạt văn hóa cộng đồng của làng quê như đình, chùa... Vùng hạ lưu sông Thái Bình hiện còn nhiều làng xã vẫn lưu giữ được các loại hình trò chơi dân gian truyền thống. Cụ thể như làng Nguyễn Xá (Đông Hưng, Thái Bình) hay còn gọi là làng Nguyễn là quê hương sản sinh loại hình nghệ thuật múa rối nước, trò chơi dân gian đèn trời; làng Lê Xá (Quỳnh Phụ, Thái Bình) là mảnh đất của nghệ thuật chèo, múa Bát Dật và trò chơi pháo đất; đình La Khê (Ninh Giang, Hải Dương) có hội thi pháo đất truyền thống giữa các làng, các xã trong huyện; xã Nhân Hòa (Vĩnh Bảo, Hải Phòng) là một trong những cái nôi của nghệ thuật múa rối nước đồng bằng Bắc Bộ với đặc trưng là những con rối tinh xảo; thôn Bảo Hà (Đông Minh, Vĩnh Bảo, Hải Phòng) là làng nghề truyền thống tạc tượng và nghệ thuật múa rối cạn; Khu di tích vương triều Mạc (Kiến Thụy, Hải Phòng) có ca trù, chũr Nôm...

Đề xuất một số chương trình du lịch gắn với trò chơi dân gian

Trên cơ sở nghiên cứu các công trình văn

hóa, tâm linh và các trò chơi dân gian khu vực không gian vùng hạ lưu sông Thái Bình chúng tôi đề xuất một số chương trình du lịch gắn với các trò chơi dân gian với điểm xuất phát từ Hà Nội và Hải Phòng như sau:

Hải Phòng - Khu tưởng niệm vương triều Mạc - Đồ Sơn: Sau khi tham quan khu tưởng niệm vương triều Mạc, du khách có thể đến gia đình ông Nguyễn Văn Lộc - nghệ nhân làm diều sáo có tiếng trong vùng. Ở đây, du khách sẽ được nghe thuyết minh về ý nghĩa của từng chi tiết trên cánh diều và được hướng dẫn tham gia thực hiện ở những khâu đơn giản. Sau đó, du khách có thể tiến hành thả diều trong khuôn viên rộng của khu tưởng niệm hoặc mua những cánh diều này về làm kỷ niệm hoặc thả trên các bãi biển ở Đồ Sơn vào buổi chiều.

Hải Phòng - Khu di tích Nguyễn Bình Khiêm - đền Khúc Thừa Dụ: Tại khu di tích Nguyễn Bình Khiêm, đình Nhân Mục hay chùa, miếu Bảo Hà đều có một khoảng sân rộng để tổ chức hội thi pháo đất cho những nhóm nhỏ. Du khách sẽ được chia thành các đội do những người dân địa phương đã được đào tạo kỹ năng quản lý nhóm hướng dẫn cách làm đồ chơi và luật chơi.

Hải Phòng - Khu di tích Nguyễn Bình Khiêm - Làng Nguyễn Xá: Trong chương trình này, du khách sẽ được tham gia vào hai trò chơi

dân gian pháo đất tại khuôn viên khu di tích Nguyễn Bình Khiêm, cách làm và thả đèn trời ở làng Nguyễn Xá. Nếu pháo đất mang đến cho du khách sự hứng khởi và vận động nhiều thì đèn trời mang đến sự thanh thoát và thư thái cho nên đây là hai trò chơi bổ sung tốt cho nhau trong một chương trình du lịch. Chương trình này sẽ kết thúc muộn bởi việc thả đèn trời chỉ có thể diễn ra khi trời tối.

Hà Nội - Đèn thờ Khúc Thừa Dụ - Xã Nhân Hòa (Thôn Bảo Hà): Hoạt động trò chơi dân gian pháo đất sẽ diễn ra tại Ninh Giang. Sau khi ăn trưa, nghỉ ngơi, du khách đi phà sang bên kia bờ sông Luộc tham quan các di tích và làng nghề tạc tượng Bảo Hà hoặc thưởng thức nghệ thuật rối nước, rối cạn ở Nhân Hòa.

Hà Nội - Đèn thờ Khúc Thừa Dụ - Đình làng Lê Xá - Làng Nguyễn Xá: Buổi sáng, du khách sẽ được tham gia vào hội thi pháo đất ở khuôn viên đền thờ Khúc Thừa Dụ, buổi chiều tối sẽ kết thúc bằng những chiếc đèn trời mang ước vọng của du khách thả lên trời.

Hà Nội - Khu tưởng niệm vương triều Mạc - Đổ Sơn (2 ngày): Du khách có thể thoải mái thả diều trên các bãi biển của Đổ Sơn vào buổi chiều ngày thứ nhất và thứ hai sau khi đã được tham gia vào các công đoạn chế tác tại Kiến Thụy khi tham quan khu tưởng niệm vương triều Mạc. Buổi sáng ngày thứ hai, du khách có thể khám phá các di tích tín ngưỡng và lịch sử ở Đổ Sơn.

Hà Nội - Đèn thờ Khúc Thừa Dụ - làng Nguyễn Xá - di tích Nguyễn Bình Khiêm - thôn Bảo Hà (2 ngày): Hoạt động trò chơi dân gian sẽ diễn ra vào buổi sáng ngày thứ nhất với hội thi pháo đất ở khuôn viên đền thờ Khúc Thừa Dụ và thả đèn trời vào buổi tối ở làng Nguyễn Xá. Ngày hôm sau du khách sẽ tham quan một số di tích và làng nghề tại Vĩnh Bảo và trở về Hà Nội theo quốc lộ 5. Nghệ thuật rối nước có thể được trình diễn phục vụ du khách vào buổi chiều ngày thứ nhất tại làng Nguyễn Xá hoặc buổi chiều ngày thứ hai tại xã Nhân Hòa.

Một số trò chơi dân gian đặc sắc của vùng hạ lưu sông Thái Bình như thả diều, pháo đất, đèn trời không chỉ có sức sống lâu bền trong nhân dân mà còn có sức cuốn hút lớn với du khách. Việc khai thác trò chơi dân gian sẽ làm tăng tính hấp dẫn của điểm đến, giúp giữ chân du khách tại điểm lâu hơn và mang lại giá trị trực tiếp cho địa phương. Một số đề xuất và gợi ý về việc đưa trò chơi dân gian vào khai thác du lịch vùng hạ lưu sông Thái Bình hy vọng sẽ mang lại những dấu ấn cho du lịch vùng trong tương lai.■

ĐÁNH GIÁ TIỀM NĂNG...

Tiếp theo trang 45

Việc đánh giá về tiềm năng du lịch giúp nhận diện những điểm mạnh và chỉ ra những hạn chế trong phát triển du lịch của vùng, đồng thời là cơ sở để đề xuất một số định hướng trong việc khai thác tài nguyên tại vùng DHNTB bao gồm:

Một là, các địa phương cần đẩy mạnh tính liên kết vùng để phát triển các sản phẩm du lịch đặc trưng của vùng là du lịch biển đảo và du lịch di sản, văn hóa.

Hai là, mỗi địa phương cần xác định rõ thế mạnh riêng của mình trong mục tiêu chung của cả vùng để phát triển các sản phẩm du lịch đặc thù, hấp dẫn riêng.

Ba là, nâng cao nhận thức các bên liên quan (chính quyền địa phương, cơ quan quản lý du lịch, hiệp hội du lịch, nhà kinh doanh du lịch, người dân địa phương, du khách) về vai trò của tài nguyên du lịch đối với phát triển du lịch và phát triển du lịch bền vững.

Bốn là, hoàn thiện cơ chế chính sách phát triển du lịch các địa phương.

Năm là, nâng cao vai trò quản lý nhà nước, quản lý ngành và lãnh thổ về du lịch.

Sáu là, chú trọng công tác tuyên truyền quảng bá du lịch của từng địa phương; liên kết hợp tác quảng bá giữa các địa phương trong và ngoài vùng tạo ra thế liên hoàn, liên tục; đổi mới công tác xúc tiến quảng bá hình ảnh du lịch.

Bảy là, xây dựng hình ảnh du lịch dựa trên thế mạnh tiềm năng du lịch của từng địa phương và tiến tới xây dựng hình ảnh du lịch đặc trưng cho cả vùng.

Tám là, chú trọng công tác đào tạo phát triển nguồn nhân lực, đặc biệt nguồn nhân lực du lịch có chất lượng cao đáp ứng yêu cầu hội nhập trong xu thế mới hiện nay.

Chín là, thu hút đầu tư vào khai thác tiềm năng du lịch của từng địa phương và vùng để tạo ra các sản phẩm du lịch đặc trưng theo từng địa phương và các sản phẩm đặc trưng, đặc sắc của riêng vùng DHNTB.■

Tài liệu tham khảo

1. Bùi Thị Hải Yến (2009). Tài nguyên du lịch. NXB Giáo dục.
2. Đặng Kim Nhung, Lê Văn Hương, Phí Thị Thu Hoàng, Đào Thị Lưu. Một số cơ sở khoa học trong nghiên cứu phương pháp đánh giá tài nguyên du lịch sinh thái. Tài nguyên và Môi trường. Kỳ 2 - Tháng 4/2009, 50 - 52...

NHA TRANG...

Tiếp theo trang 46

sinh công cộng... chưa đáp ứng nhu cầu của khách du lịch tàu biển.

Hơn nữa, tình trạng bán hàng rong kéo khách gây mất mỹ quan vẫn còn nhiều tại cảng và các điểm tham quan Nha Trang. Cách tiếp xúc với khách tại điểm tham quan một cách "lộ liễu, thiếu lịch sự" thậm chí là những hành động van nài, "xin" đã và đang làm ảnh hưởng tới hình ảnh du lịch Nha Trang, gây cản trở tới quá trình xây dựng thương hiệu du lịch của thành phố biển nổi tiếng này.

Một số giải pháp chủ yếu để thúc đẩy phát triển du lịch tàu biển Nha Trang

Thứ nhất, triển khai rà soát và thiết kế các sản phẩm du lịch căn cứ trên nhu cầu của khách. " Bán cho khách cái họ cần, không phải bán những gì mình có". Sản phẩm du lịch phải thể hiện được những nét đặc trưng của Nha Trang Khánh Hòa. Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực du lịch, ngoài kỹ năng ngoại ngữ, doanh nghiệp du lịch nên chú trọng tuyên bố dưỡng kỹ năng thuyết minh về các điểm tham quan.

Thứ hai, chuyên biệt chức năng của khách du lịch tàu biển của cảng Nha Trang đồng thời bổ sung, sắp xếp nâng cấp các cơ sở hạ tầng, trang thiết bị tại cảng Nha Trang. Chức năng của tàu biển du lịch tại cảng Nha Trang được thực hiện sớm thì số lượng chuyến du lịch cũng như số lượng khách đi tham quan sẽ tăng lên và tăng doanh thu cho ngân sách. Việc di chuyển những tàu hàng hỏa rời khỏi cảng Nha Trang sẽ làm không gian cảng được rộng, thoáng và sạch sẽ.

Thứ ba, chấn chỉnh tình trạng bán hàng rong tại cảng. Việc này đang gây ảnh hưởng đến hình ảnh du lịch Nha Trang. Các ngành chức năng Khánh Hòa cần có biện pháp hỗ trợ, hoặc quy hoạch điểm bán hàng định, đồng thời đẩy mạnh tuyên truyền những người bán hàng rong thay đổi nhận thức, tiến tới xây dựng môi trường, hình ảnh du lịch Nha Trang an toàn, văn minh thân thiện.■